

Η ΠΑΝΔΩΡΑ.

ΛΗΡΟΣΔΟΚΗΤΟΣ ΛΥΣΙΣ.

—2—

Γνωστόν ὅτι πρὸ τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος, πολλοὶ τῶν ἡμετέρων ὁμογενῶν, καταφεύγοντες εἰς Ῥωσίαν, ἐτύγχανον οὐ μόνον ὑποδοχῆς εὐμενοῦς, ἀλλὰ καὶ τιμῶν, καὶ ἀξιοματίων, καὶ ὅτι οὐκ ὀλίγοι διεκρίθησαν διὰ πολιτικῆς συνέπειας ἢ καὶ ἀνδρείας στρατιωτικῆς ὑπηρετοῦντες τὴν αὐτοκρατορίαν. Τινὲς ὑπέθεσαν ὅτι ἡ τοσαύτη πρὸς τοὺς Ἕλληνας συγκατάθεσις, ἥτις ἀπὸ Αἰκατερίνης τῆς Β', εἶχεν εἰς τοσοῦτο προβῆ ὥστε νὰ ἐρεθίσῃ τὴν ζηλοτυπίαν τῶν Ἰθαγενῶν, ὑπέκρυπτε σκοπὸν ἰδιοτελεῖν, τὴν δὲ αὐτῶν εὐχερεστέραν κατάκτησιν τῆς Τουρκίας. Ἀλλ' ἡ διεκρίμηνις αὕτη ἀνήκει εἰς τὴν ἱστορίαν ἐκείνην, ἥτις ἀξιοὶ νὰ ἐξελέγχῃ δι' ἀριθμητικῶν ὑπολογισμῶν καὶ αὐτὰς τὰς γενναυτέρας καὶ ἀφιλοκερδεστέρας ὑπαγορεύσεις τῆς ἀρδίας, φρενῆς.

ΠΑΝΔΩΡΑ

Τὸ καθ' ἡμᾶς ὁμῶς δὲν θέλομεν πώποτε συγκατανύσει ν' ἀφαιρέσωμεν ἀπὸ τὴν εὐεργεσίαν τὸ ὠραιοτέρον αὐτῆς κόσμημα, τὴν πρόθεσιν, λέγομεν, τῆς πρὸς τοὺς δυστυχεῖς συνδρομῆς, οὐδὲ θέλομεν παύσει θεωροῦντες τὴν συγκατάθεσιν ἐκείνην, ὡς βασιλοπρεπὴ ἀληθῶς εἰδειξὴν συμπαθείας εἰλικρινεῖς πρὸς ὁμογενήτους δεινοπαθοῦντας.

Ὁ πετὴρ τοῦ ἥρωος τοῦ ῥήματός μου ἦτο ἐκ τῶν προσφύγων τούτων. Κατογόμενος ἀπὸ ἐπιφανῆ τῆς Κωνσταντινουπόλεως οἰκογένειαν, εἶχε μεταβῆ, ἰσχυρὸς ἔτι, εἰς Δακίαν τὸ 1731 ἔτος μετὰ Κωνσταντίνου τοῦ Μαυροκορδάτου, τοῦ δευτέρου Φαναριώτου ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας, ὡς μοεχοῦρδάρης ἢ σερραγιδοῦλάξ. Ἀλλὰ, φοβηθεὶς μετ' ὀλίγον μὴ γίνῃ θῦμα τῆς ἐπαναστάσεως ἥτις, καταβαλοῦσα Ἀχμέτην τὸν Γ', ἠπειλήσει νὰ καταβάλῃ καὶ αὐτὸν τὸν Μαυροκορδάτον, κατέφυγεν εἰς Ῥωσίαν, καὶ κατέλεχεν μεταξὺ τῶν ἀξιωματικῶν τῆς αὐτοκρατορικῆς φρενῆς.

Φυλλ. 43

Παρειρεθείς μετὰ ταῦτα εἰς πολλὰς κατὰ τὴν Γερμανίαν καὶ τὴν Τουρκίαν μάχας, ἔδωκε δείγματα ἀνδρείας ἀπαρμιλλοῦ, καὶ ὠνεμάσθη συνταγματάρχης.

Ἀλλὰ τί ἔγεινεν ἔκτοτε;

Ἡ ἀπροσδόκητος λύσις τῆς παρούσης ἱστορίας, θέλει λύσει καὶ ταύτην τὴν ἀπορίαν μας.

Α'.

Κατὰ τὸ Σταυροδρόμιον, περὶ τὴν θέσιν ἧτις καλεῖται σήμερον *Μνηματάκια*, ἔκειτο τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καρφερὸν ὅπου συνήρχοντο συνήθως οἱ Εὐρωπαῖοι. Ὁ Ἐδουάρδος Σταϊνέδορφ ἐξήρχετο ἐκεῖθεν ἄλλοφρονων καὶ ὁρμαῖος, καὶ στρέφων τὴν κεφαλὴν διὰ τὴν ἀποχαιρετίσιν τοῦ φίλου του, ὅταν, ἀνοίξας τὴν θύραν, συνεκρούσθη τοσούτῳ σφοδρῶς μετὰ τινος ἄλλου εἰσερχομένου, ὥστε παρ' ὀλίγον καὶ οἱ δύο νὰ ἐξαπλωθῶσιν ὑπτίον κατὰ γῆς, ἐὰν δὲν ἐπρόφθανον νὰ συνυποστηρίχθωσιν ἀμοιβαίως.

— Συμπάθειον, κύριε! . . .

— Συμπάθειον, ἐπανελάβεν ὁ Ἐδουάρδος, καταθρουνηθεὶς ἀπὸ τῆς σύγκρουσιν.

Ὁ εἰσερχόμενος, νέος καὶ αὐτός, ἐφόρει ἐνδυμασίαν διὰφορὸν τοῦ ἐνδύματος τοῦ Ἐδουάρδου. Τὸ ἱμάτιόν του ἦτο ἀπλοῦν, μαῦρον, στενὸν καὶ κομψὸν μένον, καὶ τὰ ὑποδήματά του μακρὰ μέχρι γονάτων, ἐνῶ τὸ τοῦ ἄλλου ἦτο κομψόν, στιλπνόν, καὶ οὕτως εἶπειν, ἀρροφές, ὡς ἂν μὴ τὸ εἶχον ἐγγίστη χεῖρες ἀνθρώπου. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος ὠμοῖαζε σπουδαστὴν, ὁ δὲ ἄλλος, μυρσίς καὶ θαύκομος, ἤθελε καταλήλως ὀνομασθῆναι, ἐὰν ὑπῆρχε τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ σημερινὴ εὐτράπελος τῶν Γάλλων ὀνοματολογία, λέων. Ἐκεῖνος εἶχε τὸ ἦθος ἐμριθὲς καὶ σοφὸν, οἱ δὲ μεγάλοι καὶ γλαυκοὶ ὀφθαλμοὶ καὶ τὸ ἐπαγωγὸν μειδίαμα του, ἀνῆγγελλον χαρακτῆρα εὐσταθῆ ἀλλὰ μελαγχολικόν, ἐνῶ ὁ Ἐδουάρδος ἐφαίνετο ζωηρὸς, φιλομειδὴς καὶ ἄστατος.

— Ἀλέξανδρε! ἀνέκραξεν ὁ Σταϊνέδορφ.

— Ἐδουάρδε! εἶπεν ὁ Ἀλέξανδρος.

Καὶ οἱ δύο φίλοι ὅστινες δὲν εἶχον ἀναγνωρισθῆ κατ' ἀρχάς, ἐπανῆλθον κρατοῦντες ὁ εἰς τοῦ ἄλλου τὰς χεῖρας εἰς τὸ καρφερὸν.

— Πῶς! σὺ ἐδῶ, Ἀλέξανδρε! ἐπανελάβεν ἐντόνως ὁ Ἐδουάρδος, καθήσας μετὰ τοῦ ξένου του πλησίον μικρᾶς τραπέζης. Ποῖος ἄνεμος σ' ἔφερεν εἰς Κωνσταντινούπολιν ἀπὸ τὰ ἐνδότερα τῆς Ρωσίας;

Ἀλλ' ὁ Ἀλέξανδρος, τεταραγμένος εἰς ἄκρον, δὲν ἀπήντησεν ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν ἐρώτησιν.

— Ἐχεις δίκαιον νὰ ἐρωτᾷς ποῖος ἄνεμος μ' ἔφερεν, ἀπεκρίθη μειδιῶν καὶ βέβαια ἡ συνάντησίς μας ἦτον πάντῃ ἀνέλπιστος, ἂν καὶ εἶχα σκοπὸν νὰ ἔλθω νὰ σ' ἐπισκεφθῶ εἰς τὴν οἰκίαν σου. Εἶναι δυνατόν νὰ ἤξεύρω ὅτι εἶσ' ἐδῶ, καὶ νὰ μὴ ζητήσω νὰ σε ἴδω;

— Ὡ! ὦ! καὶ ἐτόλμας νὰ κάμῃς διαφορετικά; Καί, πότε ἦλθες; καὶ διὰ τί ἦλθες;

— Ἐφθата αὐτὴν τὴν στιγμήν, ἀπεκρίθη ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ μόλις κατέλυσεν εἰς ξενοδοχεῖον! Πλὴν, τῇ ἀληθείᾳ, ἐξηκολούθητε μειδιῶν, μόλις σ' ἐγνώρισται! Ἦτον δυνατόν νὰ μαντεύσω ὑπὸ τὸ λαμπρὸν τοῦτο ἐνδυμα καὶ ὑπὸ τὸ περίκομφον τοῦτο ἦθος, τὸν συμπαθητὴν μου τῆς Πετρούπολεως;

— Τρόντι; ἠρώτησεν αὐταρέτως καὶ μεγαλυνόμενος ὁ Ἐδουάρδος. Τί νὰ σέ εἰπῶ, φίλε μου; εἶναι ἀνάγκη ν' ἀκολουθῇ ὁ νέος τὸν συρμόν, καὶ πρὸ πάντων νὰ συμμορφώνεται μετὰ τὰς συνήθειας τοῦ τόπου εἰς τὸν ὁποῖον ζῇ. . . . Καὶ τότε μᾶλλον καθόσον ἡ οἰκογένειά μου σκοπεύει ν' ἀποκατασταθῇ ἐδῶ.

— Ἀ! ἀνέκραξεν ἀκουσίως ὁ Ἀλέξανδρος. Ὁ ἀποκατασταθῆτε εἰς Κωνσταντινούπολιν;

— Μάλιστα. . . τοῦλάχιστον δ' ἄτινας χρόνους. Δὲν ἔχομεν σκοπὸν ν' ἀφήσωμεν μόνην τὴν ἀδελφὴν μου ἅμα μετὰ τὴν ὑπανδρείαν της.

Καὶ μετὰ ταῦτα ἐπῆλθε σιωπὴ, ἐν τῷ διαστήματι τῆς ὁποίας νευρικός τις σπασμὸς συνετάραξε τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀλεξάνδρου, καὶ τὸ κατέστησεν ὠχρότατον. Καὶ ὅμως, ἀναλαβὼν ἦθος ψυχρὸν, κατὰ τὸ φαινόμενον, ἠρώτησε μετὰ φωνὴν προδίδουσαν τὴν ἐσωτερικὴν συγκίνησιν του.

— Ἀ! ἡ κυρία Σοφία ὑπανδρεύεται;

— Ὡ! ναί, καὶ τὸ πρᾶγμα εἶναι τελειωμένον ὑπανδρεύεται μετὰ τὸν πρίγκηπα Κωνσταντῖνον Φιλόδωρον.

— Τὸν πρίγκηπα Φιλόδωρον! ἐπανελάβεν ὁ Ἀλέξανδρος βραδυπροφέρων ἐκάστην συλλαβὴν τὸν. . . ἐγνώρισάτε τώρα; . . . Εἰν' εὐγενὴς Φαναριώτης. . . ὅχι τότε νέος. . . νομίζω. Ἡ κυρία Σοφία. . . τὴν ἀγαπᾷ βεβαίως.

— Μετρίτεται! ἀπεκρίθη ἀτυλλογίστως ὁ Ἐδουάρδος. Ὁ πρίγκηψ εἶν' εὐμορφος ἄνθρωπος, πολλὰ ἐράσμιος, ἀπολαύει ὅχι μικρὰν ὑπόληψιν, ἔχει συγγενεὺς ἰσχυροὺς. . . εἰς ἓνα λόγον ἔχει τοιαῦτα μέσα ὥστε θὰ καταστήσῃ εὐτυχὴ τὴν ἀδελφὴν μου. Μόνον περιουσίας, ὡς λέγεται, στερεῖται ἡ προῖκα ὅμως τῆς ἀδελφῆς μευ εἶναι ἀρκετὴ διὰ νὰ ζήσουν ἐν ἀνέσει. Ἠξεύρεις τὰς ἀκαταμαχήτους ἰδίας τοῦ πατρός μου περὶ εὐγενείας, καὶ ἐπομένως ἐννοεῖς πόσον ἐπιθυμῶ νὰ συγγενεύσῃ μετὰ μίαν τῶν πρώτων οἰκιῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ δὲν ἔχει ἀδίκον.

Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἐσιώπα.

— Πλὴν, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἐξηκολούθησεν ὁ Ἐδουάρδος, ἀξιόλογα μετὰ τὴν κατέφερες. Μετὰ ζητεῖς πληροφορίας διὰ τὰς ὑποθέσεις καὶ τὰ σχέδιά μας, καὶ δὲν με εἶπες ἐντοσούτῳ διὰ τί σὺ, ὁ φρονιμώτερος, καὶ ὁ δυσκινήτοτερος τῶν Ρώτων μαθητῶν, ἀπεφάσις ν' ἀφήσῃς τὸ σοφὸν σου πανεπιστήμιον, τὴν ὡραίαν Πετρούπολιν σου καὶ τὴν ἀγαπητὴν σου μητέρα, καὶ νὰ ἔλθῃς ἐδῶ, εἰς τὴν νέαν αὐτὴν Βαβυλῶνα, ὅπου τὸ ἐξωτερικόν σου θὰ φανῇ βεβαίως παράδοξον. Λέγε λοιπὸν καὶ σὺ, φίλε, τὰ τοῦ ταξιδίου καὶ τοῦ σκοποῦ σου.

Διαρκοῦντος τοῦ ῥητορικοῦ τούτου σωρείτου, ὁ Ἀλέξανδρος συνῆλθεν εἰς ἑαυτὸν, ἐσχηματοποίησε τὸ πρόσωπόν του καὶ ἀπεκρίθη ἀτάραχος.

— Ἦλθα ἐδῶ δι' ὑποθέσεις τῆς οἰκογενείας μου.

— Δι' ὑποθέσεις τῆς οἰκογενείας σου! ἐπανελάβεν ἐκστατικὸς ὁ Ἐδουάρδος, εἰς Κωνσταντινούπολιν!

— Μάλιστα, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος μειδιῶν. Ἐλησμόνησας ὅτι ὁ πατήρ μου ἦτον Ἕλλην;

— Ἄ! συμπάθειον φίλε Ἀλεξάνδρε, ἀνέκραξε γελῶν ὁ Ἐδουάρδος· δὲν τὸ ἐνδυμήθην. Εἶσαι Ἕλληνας ἐκρωσισθεῖς, καθὼς ἐγὼ σήμερον εἶμαι Ῥώτος ἐξελληνισθεῖς. Βλέπων σε φέροντα τὸ πανεπιστημιακὸν τοῦτο ἐνδυμα εἰλησμόνησα ὅτι πρέπει τοῦ λοιποῦ νὰ σέ ὀνομάζω, ἀντί mein-Herr Ἐδουάρδε, κύριε πρίγκηψ Ἀνδραμίδη... Λοιπὸν; κύριε πρίγκηψ, εἰπέ με διὰ τί ἦλθες ἐδῶ; Χωρὶς νὰ νομίσης ὅτι μεγαλαυχῶ, σέ λέγω ὅτι εἰς τὴν οἰκίαν μας συχνάζουν καὶ ἄρχοντες, καὶ πρέσβεις καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἰσχυροὶ, καὶ δυνάμειθα νὰ σέ συντρέξωμεν ἐὰν εὐχαριστήσαι.

— Σέ ὑπερευγνωμονῶ, ἀδελφέ. Δὲν θὰ λητμονήσω τὴν προφοράν σου, περιστάσεως τυχοῦτης.

— Λοιπὸν λέγε... σ' ἀκούω.

— Ἡξεύρεις ὅτι τὴν μητέρα μου εἶχε στεφανώσῃ συνταγματάρχης τις Ἕλληνας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ῥωσίας, ὀνομαζόμενος πρίγκηψ Ἀνδραμίδης ὁ ὁποῖος, πληγωθεὶς εἰς τινα μάχην δεινῶς, εἶχεν εὑρεῖ περιθαλψὴν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς μητρός μου· ἀλλ' ὅταν, μετὰ προσωρινὴν τινα ἀνακωχὴν ἐπανεληθήσαν αἱ ἐγθροπραξίαι, ὁ πατήρ μου ἐξιστράτευσε καὶ δὲν ἐπέστρεψε πλέον, διότι ἐρανεύθη εἰς τὴν ἄλωσιν τοῦ Ὀξζακῶς τὸ 1737.

Τὴν εἰδησιν αὐτὴν ἔγραψεν εἰς τὴν ταλαίπωρον μητέρα μου ἀξιωματικὸς τις πλησίον τοῦ ὁποῖου ἐπληγώθη καιρίως ὁ ἀνδραγαθήτας πατήρ μου, στείλας πρὸς αὐτὴν καὶ μικρὰν τινα ποσότητα χρημάτων εὐρεθεῖσαν μεταξὺ τῶν πραγμάτων του. Ἐμὴν τότε δρέφρος, καὶ ὀλίγον ἔλειψε νὰ στερηθῶ καὶ τὴν μητέρα μου, καταπληγθεῖσαν ἀπὸ τὴν θλιβεράν αὐτὴν εἰδησιν.

Ἀλλ' ὁ πατήρ μου εἶχε βεβαίως ἐδῶ οἰκογένειαν, διότι πολλάκις ὠμίλητε περὶ αὐτῆς τὴν μητέρα μου κατὰ τὴν ὀλιγοχρόνιον συμβίωσίν των. Καὶ ὁμῶς δὲν κατῴρθωσε νὰ τὴν ἀνακαλύψῃ μετὰ τὸν θάνατόν του· ὅλοι οἱ ἀγῶνές τῆς ἔμειναν ἀτελεσφόρητοι. Ἐν τοσούτῳ ἡ ταλαίπωρος μήτηρ μου δυστυχεῖ, καὶ σέ βεβαιῶ, αἰσχύνομαι ἐνθυμούμενος ὅτι εἶμαι ἀκόμη εἰς βάρος τῆς. Ἐπεθύμουν νὰ εὕρω θάσιν τινα ἀνεξάρτητον· ἀλλὰ πῶς; Ὑποθέτω ὅτι, ἐπειδὴ ἀνήκω εἰς οἰκογένειαν γνωστὴν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὁ Σουλτάνος θα συγκατανεύσῃ νὰ δεχθῇ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του ἀπόγονον ὑπηκόων ὑπηρετησάντων ἄλλοτε πιστῶς τὴν κυβέρνησίν του. Ἐλπίζω προσέτι ὅτι, ἐὰν ἀνεύρω τὴν οἰκογένειαν τοῦ πατρός μου, θὰ μὲ συνδράμῃ εἰς τὸ νὰ ἐπιτύχω τὸν σκοπὸν μου. Ἰδοὺ διὰ τί ἦλθα ἐδῶ· ἴσως αἱ προσωπικαὶ μου προσπάθειαι ἀποδοῦν εὐτυχέστεραι τῶν προσπαθειῶν τῆς μητρός μου.

— Ἐκαμες κάλλιστα, εἶπεν ὁ Ἐδουάρδος. Ἔσο βέβαιος ὅτι σέ ἀγαπῶμεν ὅλοι μας, καὶ ὅτι θὰ σέ συνδράμωμεν ὅσον δυνάμεθα... Καὶ μάλιστα... στάσου... ὁ πρίγκηψ Φιλόδωρος διέτριψε πολὺν καιρὸν εἰς Ῥωσίαν... ἡμποροῦμεν ἴσως νὰ μάθωμεν ἀπὸ αὐτόν... ἡ καλῆτερα... ὁ πατήρ μου ἐντάμωσε

χθές ἓνα παλαῖον φίλον του, ἓνα ἀξιωματικὸν Ῥώτον, ὁ ὁποῖος ἀκόμη χθές μᾶς ἔλεγεν ὅτι ἡ μάχη τοῦ Ὀξζακῶς ὑπῆρξεν ἡ αἵματηροτέρα ὅλων ἐκείνων εἰς τὰς ὁποίας παρευρέθη. Αὐτὸς βέβαια θὰ ἐγνώρισε τὸν πατέρα σου, καὶ θὰ σέ χρησιμεύτῃ. Ἀλλ' εἰπέ με ἐν τοσούτῳ, προσέθηκε σηκωθείς, τί θὰ κάμῃς σήμερον; ποίους σκοποὺς ἔχεις;

— Κἀνένα.

— Τότε, ἐπανελάβεν ὁλος φαίδρος, σέ σύρω μαζί μου, σέ παρουσιάζω εἰς τοὺς συγγενεῖς μου, καὶ γεύεσθαι μὲ ἡμᾶς. Ἡξεύρεις πόσον πολὺ σέ ὑπολήπτεται ὁ πατήρ μου, καὶ θὰ χαρῇ νὰ σέ ἰδῇ. Πλὴν τούτου θὰ γνωρίσης καὶ τὸν πρίγκηπα Φιλόδωρον ὁ ὁποῖος θὰ ἔλθῃ ἀπόψε εἰς τὴν οἰκίαν μας.

Ὅτι ἡ τελευταία αὐτῇ εἰδησις δὲν εὐχαρίστησε τὸν Ἀλεξάνδρον, ἐράνη ἀπὸ τὴν ὠχρότητα ἣτις περιεχύθη καθ' ὅλον του τὸ πρόσωπον. Ἀλλ' ὁ Ἐδουάρδος, ἐνοπτριζόμενος ὡς ἄλλος Νάρκισσος εἰς ἐν τοῦ καφεναείου κάτοπτρον, λιγύζων κομποπρεπῶς τὴν μέσην, καὶ διορθῶν ἐπὶ τὸ θροπτικώτερον τὸν λαιμοδέτην του, δὲν παρετήρητε τὴν ἀλλοίωσιν τοῦ φίλου του. Οὗτος δὲ τὸν ἠκολούθησεν ὅπως σύννευς, καὶ ἀμφότεροι διευθύνθησαν πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ βαρόνου Στάιντσдорφ.

Καθ' ὅσον ὁ Ἐδουάρδος δὲν ἐπαυσε λαλῶν καὶ γελῶν ὡς συνήθως· ἀλλ' ὅσα πλέον ἐπροχώρουν τόσῳ ὁ Ἀλέξανδρος ἐγίνετο σιωπηλότερος καὶ πλέον κατηρητής. Δὲν ἀπεκρίνετο εἰμὴ διὰ νευμάτων καὶ μονοσυλλάβων εἰς τὰς φλυτρίας τοῦ συνοδοιπόρου του, καὶ ὅταν, φθάσαντες εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας, ἀνέβησαν τὴν κλίμακα, ἡ παραγῇ του ἦτο τόσῳ μεγάλη, ὥστε καὶ ὁ Ἐδουάρδος αὐτὸς παρατηρήσας αὐτὴν, ἀνέκραξε·

— Τί ἔπαθες λοιπὸν; Δὲν ἦτο δειλὸς ἄλλοτε... Μήπως σ' ἐνοχλῇ αὐτὴ ἡ ἐπίσκεψις;

— Ὀλίγον, ἀπεκρίθη ὁ Ἀλέξανδρος μειδιάσας πικρῶς. Φορῶ ἐνδύματα τοῦ ταξειδίου, καὶ ἡ πανεπιστημιακὴ μου ἐνδυμασία δὲν εἶναι τότεν κατάλληλος... Σὺς ἀπεκτῆτατε ἐδῶ νέας ἑξεις... καὶ ἐγὼ δὲν θὰ ἔχω τόπον εἰς τὴν οἰκίαν σας.

— ὦ! ὦ! ἀνέκραξεν ὁ Ἐδουάρδος· ποῖος παρατηρεῖ τὰ τοιαῦτα μὲ τοὺς ἀρχαίους φίλους του; Ἐκτὸς τούτου, ἐγὼ ἀναλαμβάνω τὴν εὐθύνην νὰ σέ παρουσιάσω ὅπως εἶται καὶ ἡούχασε.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔδραμε πρὸς τὴν αἴθουσαν, καὶ ἤνοιξε τὴν θύραν ὀρμητικῶς.

Τρεῖς ἄνθρωποι εὐρίσκοντο ἐντὸς τῆς αἰθούσης ἐκείνης. Μία κυρία μετόκοπος, κοθημένη πλησίον τῆς ἐστίας, ἐφυλλολόγει ἀσκόπως βιβλίον· πρὸς δὲ τὴν ἄλλην ἄκραν νέα τις ἡττοχολεῖτο ἀένδοτος εἰς ἐργόχειρόν τι, χωρὶς διόλου νὰ σρέφῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς κύριόν τινα, ὅστις, στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ θρανίου τῆς, διέχεεν ἀπὸ τοῦ στόματός του ὀλόκληρον Νεῖλον φράσεων ἐρωτικῶν καὶ μελιρρῦτων, καὶ ὁ ὁποῖος, ἀκούσας τὸν κρότον τῶν δύο νέων εἰσελθόντων ὀρμητικῶς, ἔστριψε εὐταρέστως πρὸς τὴν θύραν τὴν κεφαλὴν.

— Ἄ! ζητῶ συγγνώμην, κύριε πρίγκηψ, εἶπεν ἀταράχως ὁ Ἐδουάρδος δὲν ἤξευρα ὅτι εἴσθε ἐδῶ...

Ὁ δὲ πρίγκηψ ἐφέλλισέ τινας λήψεις μειδιῶν, τὰς ὁποίας δὲν ἤκουσαν ὁ Ἀλέξανδρος, ὅστις, σταθεὶς παρὰ τὴν θύραν ἀκίνητος, παρετήρει μὲ βλέμμα ἀστραπηδόλον τὸν Φιλοδώρον. Εἶδεν ὅτι ὁ μέλλων σύζυγος τῆς Σοφίας ἦτο ὡς ἐγγίττα πενηνκοντούτης, εὖρωστος ὁμῶς, ὑψηλὸς καὶ ἐπιδεικτικὸς, ὅτι οἱ τρόποι του ἦσαν ἀξιοπρεπέτατοι, ἡ φυσιογνωμία ἡγεμονικὴ, καὶ τὸ βλέμμα του γενναῖον, εὐτονον καὶ αὐστηρόν. Ἀλλ' ὁ πρίγκηψ, ῥίψας τὸν ὀρθαίμῳ πρὸς τὸν Ἀλέξανδρον, ἐδείξε δυσχερῆσαι διότι τὸν παρετήρει τοσοῦτω ἀπειῶς ὁ νέος μαθητὴς, κ' ἐστράφη πρὸς τὸν Ἐδουάρδον ὡς διὰ τὸν ἐρωτήσῃ τὸ αἶτιον. Ἐν τοσοῦτῳ ὁ Ἀλέξανδρος, ὡχρὸς καὶ τὰ χεῖλη ἔχων συνειργιμένα, ἔμενε πάντοτε ἀκίνητος.

— Ἴδού σὲ παρουσιάζω ἕνα φίλον μου, ἐπανελάβην ὁ Ἐδουάρδος μὲ τὴν συνήθη του ἀδιαφορίαν. Ἡξιούρεις, Σοφία, ἐξηκολούησεν ἀποτεινόμενος πρὸς τὴν ἀδελφήν του, ἥτις, ῥίψατα ἓν μόνον βλέμμα πρὸς τὴν θύραν ὅτε ἠνοιχθῇ, ἐνησχολήθη ἐκ νέου εἰς τὸ ἐργόχειρόν της μὲ ἀπαραδειγματίστον προσοχήν, σὲ φέρω σχεδὸν μὲ βίαν ἕνα ταξειδιώτην τὸν ὁποῖον ἀπῆν-τησα κατὰ τύχην εἰς τὸν δρόμον . . . καὶ ἐπομένως σὲ παρακαλῶ νὰ συγχωρήσῃς τὴν κατάστασιν τῶν ὑποδημάτων του.

Καὶ μετὰ τὴν ὁπωσοῦν κωμικὴν αὐτὴν παρουσίαν, ἀνεκάγχασεν ἄλλ' ἀνεκάγχασε μόνος. Καὶ ὁ μὲν Ἀλέξανδρος, ἐτι μᾶλλον ταραχθεὶς, ἐχαιρέτισε σιωπηλῶς, ἡ δὲ Σοφία, ποτὲ μὲν ἐρυθριῶσα ποτὲ δὲ ὡχρῶσα, μόλις ἀνέδλεψε χωρὶς νὰ κινηθῇ, ἐνῶ τοῦ πρίγκηπος Φιλοδώρου τὸ ἦθος κατέστη ἐτι αὐστηρότερον. Ὁ Ἐδουάρδος, καὶ τοι συνήθως ἀτυλλόγιστος, παρατηρήσας τὴν γενικὴν ταύτην ἀμηχανμίαν, ἐπροσιάθητε νὰ διορθώσῃ τὸ πρᾶγμα.

— Φαίνεται ὅτι δὲν εὐδοκίμῳ εἰς τὰς παρουσιάσεις μου, εἶπε μὲ προσποιητὴν σοβαρότητα. Καὶ ἐπειδὴ ἀπετύχαμεν παρουσιάσαντες τὸν κύριον εἰς τὴν εὐγενίαν σας μὲ ἀστείότητα, θέλομεν κάμει ἀμέσως χρῆσιν ὅλων τῶν ἀριστοκρατικῶν διστυπώσεων.

Καὶ προχωρήσας ὀλίγον, προσηγόρευσε τὴν ἀδελφήν του ἐδαφιαίως, καὶ δείξας κομψοπρεπῶς μὲ τὴν δεξιάν τὸν Ἀλέξανδρον ἱστάμενον πάντοτε ἀκίνητον, εἶπε:

— Φιλότη μου ἀδελφὴ, ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σὰς παρουσιάσω ἕνα ἀρχαῖον φίλον μου, ὅστις δὲν ἠθέλησε νὰ διαμείνῃ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν χωρὶς νὰ θέσῃ ὑπὸ τοῦς πόδας σας τὰ σεβάσματά του . . . Ὀνομάζεται πρίγκηψ Ἀνδραμίδης.

Εἶναι ἀδύνατον νὰ περιγράψωμεν τὴν ἐντύπωσιν τὴν ὁποίαν ἐπροξένησεν ἡ τελευταία αὐτῇ φράσις εἰς τὸν Κωνσταντῖνον Φιλόδωρον. Ὡς προβληθεὶς αἰφνης ἀπὸ κεραυνόν, ἀνισκίρτησε τοσοῦτω σφοδρῶς, ὥστ' ἐκείσθη ἐκ βάθρων τὸ θρανίον ἐφ' οὗ ἐστήριζετο. Τὸ πρόσωπόν του ἔγεινε κάτωχρον, καὶ ἐκστασις μεμιγμένη μὲ φρίκην ἐζωγραφήθη ἐπ' αὐτοῦ. Τοσαύτη δὲ ὑπῆρξεν ἡ ἀλλοίωσις του, ὥστε ἡ φυλλολογοῦσα τὸ βιβλίον κυρία καταπληχθεῖσα, τὸ ἀφῆκεν ἀνεπισθῆτως ἀπὸ τὰς χεῖράς της. Ἐν τοσοῦτῳ ἡ Σοφία ἀνασηκωθείσα ἀντεχαιρέτισεν εὐσεβῶς τὸν Ἀλέξανδρον.

— Δὲν μὲ φαίνεται, ἀδελφέ, εἶπε πρὸς τὸν Ἐδουάρδον, ὑπομειδιάσασα καὶ προσπαθοῦσα νὰ δώσῃ τόνον εἰς τὴν κλονουμένην φωνήν της, ὅτι αἱ διατυπώσεις αὐταὶ ἦσαν ἀνγκαῖαι . . . Γνωρίζω πρὸ πολλοῦ τὸν πρίγκηπα Ἀνδραμίδην . . . καὶ βεβαία ὀλίγον μηνῶν ἀκουσία δὲν ἦτον ἱκανὴ νὰ τὸν ἐξαλείψῃ ἀπὸ τὴν μνήμην μου, ἢ νὰ μεταβάλλῃ τὸν χαρακτῆρα τῆς φιλίας μας.

— Ἡ διαβεβαίωσις αὐτῇ, κυρία, μὲ εἶναι πολῦτιμος, εἶπεν ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ τότε μᾶλλον τὴν ἐπερίμενα ἀνυπομόνως καθόσον ἐφορούμην μὴ σὰς ἐνόχλητα διὰ τῆς ἐπισκέψεώς μου.

— Οἱ φίλοι μεθ' ὧν συνεβοικειούμεθα ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων δὲ εἶναι πῶποτε ὀχληροί, ἀπεκρίθη ἐντόνως καὶ χαμηλώσασα τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡ Σοφία· εἰμαι μάλιστα βεβαία ὅτι καὶ ὁ πατήρ μου θὰ σὰς ἰδῇ εὐχαρίστως ὅπως κ' ἐγώ.

— Τοῦτο τὸν εἶπα κ' ἐγώ, προσέθηκεν ὁ ἀδελφός της· καὶ δὲν ἐννοῶ διὰ τί ἐδειλία τόσον ὅταν ἦλθεν ἰδῶ.

Ἀλλὰ παρ' ὀλίγον ἡ παρατήρησις αὐτῇ τοῦ Ἐδουάρδου, νὰ διαταράξῃ καὶ πάλιν τὴν μόλις πραϋνθεῖσαν φυσιογνωμίαν τῶν δύο νέων.

Εἰς μάτην, ἐνότῳ διήρκεσεν ἡ συνεμιλία αὐτῇ, ὁ πρίγκηψ Κωνσταντῖνος Φιλόδωρος, τὸν ὁποῖον ἐφαίνετο ὅτι εἶχον λητμονήσαι οἱ ἄλλοι, ἐπροσπάθει νὰ ἀναλάβῃ τὴν πρώτην ἀταραξίαν του· οἱ ὀφθαλμοὶ του, ὡς γοητευμένοι, παρεκκολούθουν ὅλα τοῦ ξένου τὰ κινήματα. Ἀποσυρθεὶς μηχανικῶς πῶς ἀπὸ τὸ θρανίον, ἱστάτο ἀκίνητος καὶ ὡχρὸς, τὴν δεξιάν ἔχων μεταξὺ τοῦ ὑπενδύτου καὶ τοῦ στήθους του. Ἀλλ' αἰφνης ἀνανήψας, ἐπλησίασε τὸν Ἐδουάρδον καὶ μεταβάς μετ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἄλλην τῆς αἰθούτης γωνίαν,

— Ὁ νέος αὐτός, ἠρώτησε μὲ φωνὴν σιγαλὴν ἀλλὰ τεταραγμένην, ὀνομάζεται πρίγκηψ Ἀνδραμίδης;

— Ναί . . . μάλιστα.

— Εἶναι Ῥώτος,

— Ναί . . . ὅχι . . . Εἶν' Ἕλληνα γεννηθεὶς εἰς Ῥωσίαν, ἀπεκρίθη ὁ Ἐδουάρδος ψελλίζων, καὶ ἀπορῶν διὰ τὴν ἀλλοιωθεῖσαν φυσιογνωμίαν τοῦ Φιλοδώρου.

— Καὶ πότε ἦλθεν εἰς Κωνσταντινούπολιν;

— Σήμερον.

— Θὰ διατρίψῃ πολὺ ἐδῶ;

— Δὲν ἠξεύρω . . . πιθανόν ὁμῶς.

— Καὶ τί ἦλθε νὰ κάμῃ;

— Νὰ ἐξετάσῃ περὶ τῆς οἰκογενείας του.

Ὁ πρίγκηψ, ἀνασκιρτήσας ἀκουσίως, ἐπανελάβην,

— Ἡξιούρεις καὶ κατοικεῖ;

— Ἐγώ . . . ὅχι . . . πλὴν τὸ μανθάνω ὅταν θέλω.

— Πολλὰ καλὰ.

Τὴν ἐπικρατήσασαν μετὰ ταῦτα βραχείαν σιωπὴν διακόψας ὁ πρίγκηψ, εἶπε μεγαλοφώνως:

— Ἐδῶκα τὸν λόγον μου νὰ ὑπάγω εἰς Θεραπεῖα. . . Λάβετε, παρακαλῶ, τὴν καλοσύνην νὰ ζητήσετε ἐκ μέρους μου συγγνώμην ἀπὸ τὸν κύριον πατέρα σας διότι δὲν τὸν ἐπερίμενα . . . Ἐλπίζω ὅτι θὰ τὸν ἰδῶ ἀργότερα.

Καί χαιρετίζας τὴν Σοφίαν, ἀπέτεινε πρὸς αὐτὴν λόγους φιλοφροσύνης, καὶ ἐξῆλθε τῆς αἰθούσης διαβάς πλησίον τοῦ Ἀλεξάνδρου, χωρὶς ὅμως νὰ στρέψῃ τὸ βλέμμα πρὸς αὐτόν.

B'.

Ὁ βαρόνος Ἀρνόλδος Στάινδορφ, πατὴρ τῆς Σοφίας καὶ τοῦ Ἐδουάρδου, καὶ τοὶ κατοικοῦν ἐν Ῥωσίᾳ, κατήγετο ἐκ γονέων Γερμανῶν, καὶ διατῆρει πολλὰ καὶ ἐκ τῶν πλεονεκτημάτων καὶ ἐκ τῶν ἐλαττωμάτων αὐτῶν. Καὶ εἶχε μὲν τὴν θέλησιν σταθερὰν, τὸν νοῦν εὐθὺν, καὶ τὴν καρδίαν γενναίαν, ἀλλὰ πολλάκις τὰς ἀρετὰς αὐτὰς παρέλυσον αἱ προλήψεις τὰς ὁποίας ἐκληρονόμησεν ἀπὸ τοῦς γονεῖς του. Μεταξὺ δὲ τῶν προλήψεων τούτων ἡ ἐπικρατεστέρα καὶ ἡ ἀνιάτος συγχρόνως, ἦτο τὸ μέγα πρὸς τὸ εὐγενὲς αἷμα σέβας του. Ἐλκων αὐτὸς ὁ ἴδιος τὸ γένος ἐξ εὐπατριδῶν, ἐλάτρευε μετὰ γελοίου ἐνθουσιασμοῦ πᾶν σθένος ἔχον πρὸς τὴν ἀριστοκρατικὴν φυλὴν, καὶ ἐπίστευεν εἰλικρινῶς ὅτι μείζων πασῶν τῶν ἀρετῶν ἦτο ἡ εὐγένεια. Ἰδοὺ διὰ τί συνωκείωθη τότε ταχέως μετὰ τὸν πρίγκηπα Κωνσταντῖνον Φιλώδωρον, καὶ τότε προθύμως συγκατένευσε νὰ τὸν ἀναδείξῃ γαμβρόν του καὶ τοὶ πολὺν πρεσβύτερον τῆς θυγατρὸς του. Ὁ πρίγκηψ Φιλώδωρος ἐπεδείκνυεν οἰκότημον ἐκ μονακισμῶν καὶ λεόντων, καὶ δένδρον γενεαλογικόν, οὗτινος αἱ ρίζαι ἐξετείνοντο μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς ἐποχῆς τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος! Ἦτο λοιπὸν δυνατόν νὰ παραβλέψῃ ὁ γέρων βαρόνος τοιαύτην συγγένειαν; Ἡ πρόληψις αὕτη, ἥτις ἐδέσποζε τὸ λογικόν του, δὲν ἐπέτρεπε πρὸς αὐτόν νὰ ἐξετάσῃ ἐὰν ἡ θυγάτηρ του ἠθέλει εἶσθαι εὐδαίμων συμβιοῦσα μετ' ἀνδρὸς γέροντος πρὸς ὃν οὐδεμίαν ἠσθάνετο κλίσιν.

Ὁ γέρων βαρόνος ἠγάπα πολὺ τὸν νέον Ἀνδραμίδην. Ἐγνώριζε τὴν μητέρα του ἥτις, καθὰ συχνάκις ἐβεβαίον αὐτὸς, κατελέγετο μεταξὺ τῶν εὐγενεστέρων οἰκογενειῶν, καὶ ὡς ἀπὸ τοιοῦτο καταγόμενον γένος, ἐδέχετο εὐπροσηγόρως τὸν Ἀλέξανδρον εἰς τὴν οἰκίαν του, εἰ καὶ πτωχόν. Διότι, πιστὸς εἰς τὴν ἀρχὴν τὴν ὁποίαν προανεφέραμεν, καθ' ἣν ἐδόξαζεν ὅλα κατώτερα τῆς εὐγενείας, ἐθεοποίησε ταύτην καὶ ὅταν ὁ ἐγκαυχώμενος ἐπ' αὐτῇ δὲν ἦτο πλουσιώτερος τοῦ Ἰωβ.

Εὐμενεστάτῃ ἄρα ὑπῆρξεν ἡ ὑπόσχεσις τῆς ὁποίας ἐτύχε παρ' αὐτῷ ὁ πρίγκηψ Ἀνδραμίδης. Ἀπαιτήσας νὰ συγγευθῇ μετ' αὐτοῦ τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ἠρεύνησε περιπαθῶς περὶ τῶν ὑποθέσεων δι' ἃς μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὑπεσχέθη προθυμοτάτην συνδρομὴν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν ὅτι, ἐνόσῳ ἠθελε διαρκέσει ἡ ἐκεῖσε διατριβὴ του, ἐπιθύμει νὰ θεωρῇ τὴν οἰκίαν του ὡς οἰκίαν τῆς μητρὸς του. Μετὰ τὸ γεῦμα μετέβησαν εἰς τὸν κήπον, καὶ ἐνῷ ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ὁ υἱὸς του ἡσχολοῦντο παρατηροῦντες τὰς πρόσδους σπανίων τινῶν ξένων ἀνθέων, ὁ Ἀλέξανδρος

καὶ ἡ Σοφία ἔμειναν μόνοι ὑπὸ πυκνὴν τινα δειδροστογίαν.

— Σοφία, εἶπεν ὁ νέος με φωνὴν σιγαλὴν καὶ με συγχίνησιν θαθεῖαν, ἐνόησας βέβαια ὅτι, ἐλθὼν εἰς Κωνσταντινούπολιν, σκοπὸν εἶχα νὰ γίνω μόνος κομιστὴς τῆς ἀπαντήσεώς μου εἰς τὸ γράμμα σου.

— Δὲν θέλω νὰ τὸ πιστεύσω, Ἀλέξανδρε, ἀπεκρίθη μετὰ τινος δισταγμοῦ ἡ νέα καὶ χαμηλώσασα τοὺς ὀφθαλμούς. Ἐλπίζω ὅτι ἄλλον σκοπὸν ἔχει τὸ ταξιδεῖόν σου... Ἀλλως θὰ ἐλυπούμην πολὺ...

— Πῶς, ἐπανελάθεν ἐντονώτερον ὁ Ἀλέξανδρος με γράφεις ὅτι ὁ πατήρ σου σκοπεύει νὰ σὲ ὑπανδρεύσῃ, καὶ ἐπειτα θαυμάζεις διότι ἤλθα! Ἀ! Σοφία, καὶ ὅλον τὸν κόσμον ἂν ἐμελλὰ νὰ διατρέξω, δὲν θὰ ἐδίσταζα. Νὰ ὑπανδρευθῇς... σύ!... σύ! μ' ἐκείνον τὸν ἄνθρωπον! Ἀδύνατον!

— Καὶ ὅμως τὸ θέλει ὁ πατήρ μου, ἀπεκρίθη περίλυπος ἡ Σοφία. Ἦκουσες μόνος σου πῶς ὠμίλει πρὸ ὀλίγου περὶ αὐτοῦ τοῦ γάμου. Ἡ δὲ θέλησίς του εἶναι νόμος εἰς τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ὑποταχθῶ.

— Ἀδύνατον! ἐπανελάθεν ὁ Ἀλέξανδρος, ἀδύνατον! ὀλίγα μόνον στιγμαὶ μᾶς μένουν... Ἀκουτέ με, Σοφία, καὶ ἀποκρίσου με σὲ παρακαλῶ, εἰλικρινῶς ὅμως, χωρὶς συστολήν, καὶ μ' ἐλευθερίαν ὅπως σὲ ὁμιλῶ ἐγώ. Τὸ γράμμα σου δὲν μ' ἔλεγεν ὅτι ἔχω ἀνάγκην νὰ μάθω με ἀήγγελλαν ἀπλῶς μόνον ὅτι ὁ πατήρ σου θέλει νὰ σὲ ὑπανδρεύσῃ μετὰ τὸν πρίγκηπα Φιλώδωρον, ἐναντίον τῆς θελήσεώς σου, ἐπειδὴ δὲν τὸν ἀγαπᾷς. Εἰπέ με σὲ παρακαλῶ, Σοφία! αὕτη εἶναι ἡ μόνη αἰτία τῆς διαφωνίας σου;

— Δὲν σ' ἐννοῶ, Ἀλέξανδρε, ἐπιθύρσειν ἐρυθρίασασα ἡ νέα.

— Εἰπέ με λοιπὸν μὴν ἀγαπᾷς ἄλλον;

— Ἀλέξανδρε!

— Τὸ κατ' ἐμὲ, Σοφία, σὲ ἀγαπῶ ἀφοῦ σ' ἐγνώρισα, ἢ μᾶλλον ἀφοῦ ἐγνώρισα ἐμαυτόν. Ἐζητα καὶ συνανετράφημ μετὰ τὸν ἐρωτὰ σου αὐτὸς εἶναι ὁ λογισμὸς μου, αὐτὸς ἡ ὑπαρξίς καὶ ἡ ζωὴ μου... Αὕτη ἡ φιλία τὴν ὁποίαν εἶχαμεν ἀπὸ τὴν παιδικὴν μας ἡλικίαν, ἦτον, Σοφία, καθαρὸς ἔρως... ἔρως ἐμφωλεύων τοῦλάχιστον εἰς τὴν ἐδικήν μου καρδίαν... Λοιπὸν, εἰπέ με τώρα, ἐὰν μόνος ἐγὼ πρέπει νὰ τὸν αἰσθάνωμαι! Ὅταν πρὸ τινῶν μηνῶν ἀνεχώρησας, Σοφία, ἐνόμισα ὅτι δὲν ἠθελε ἐπιζητεῖ εἰς τὴν ἀναχώρησίν σου... ὦ! πόσον ὑπέφερα! τότε μόνον ἐνόησα ὅτι σὲ ἠγάπων καθ' ὑπερβολήν. Ὅταν ἤμην πλησίον σου, Σοφία, δὲν ἠσθάνομην μέχρι τίνος βαρμποῦ ἤμην εὐτυχής. Διὰ νὰ τὸ γνωρίσω ἔπρεπε νὰ σὲ στερηθῶ, καὶ ἡ ἀπειρὸς μου θλίψις μ' ἐπληροφόρησε πρῶτη ὅτι ἀπειρὸς εἶναι καὶ ὁ ἔρως μου. Βλέπεις, Σοφία, ὅτι σὲ ὁμιλῶ παρρησία καὶ με ἀπλότητα ὅπως ὁμιλοῦμεν ἄλλοτε ὅτε εἴμεθα καὶ οἱ δύο παιδιά; Σὲ λέγω λοιπὸν καθαρά ὅτι σὲ ἀγαπῶ με ἀγαπᾷς καὶ σύ;

— Ὁ πατήρ μου θέλει νὰ ὑπανδρευθῶ τὸν πρίγκηπα Φιλώδωρον, ἀπεκρίθη ἡ νέα μετὰ διεξοδικὴν αἰσπῆν.

— Ὁ γάμος αὐτὸς δὲν ἐγείνεν ἀκόμη, ἐπανελάθεν

ἐντόνως ὁ Ἀλέξανδρος· καὶ σὲ ὀρκίζομαι, Σοφία, ὅτι, ἂν μὲ ἀγαπᾷς, δὲν θὰ γείνη ἐνόςω ζῶ.

— Ἀλέξανδρε! εἶπεν ἡ Σοφία τρέμουσα· σὲ παρακαλῶ...

— Λοιπὸν μὲ ἀγαπᾷς; ἠρώτησε καὶ αὖθις ὁ νέος σπουδαστὴς μὲ ζέσιν καρδίας φλογιζομένης.

— ὦ! σιώπα, σιώπα ἀπεκρίθη ἐκείνη σχεδὸν παραφρονοῦσα· ἔρχονται... ἔρχονται.

Ἄλλης ἀποκρίσεως πλὴν ταύτης δὲν εἶχε βεβαίως ἀνάγκη ὁ Ἀλέξανδρος. Ἡ εὐγλωττος τῆς Σοφίας σιωπὴ, οἱ διακακομμένοι λόγοι τῆς, τὸ βλέμμα τῆς αὐτὸ ἀνεκάλυπτον ὅλον τὸν ἔρωτά τῆς. Ὡς παράφορος ἤρπασε τὴν χεῖρά τῆς καὶ ἠτοιμάζετο νὰ τὴν φέρῃ πρὸς τὸ στόμα καὶ τὴν καρδίαν του, ὅταν κίνησιν τις ἐκ μέρους τῆς Σοφίας ἐξηγοῦσα τρόμον, τὸν ἀνεκάλεσεν εἰς ἑαυτόν. Ὑψώσας δὲ τὴν κεφαλὴν εἶδεν εἰσερχομένους ὑπὸ τὴν δένδρεστοιχίαν τὸν βαρόνον καὶ τὸν Ἐδουάρδον, καὶ πλησιάζοντας. Ἀντὶ δὲ νὰ τοὺς περιμείνῃ, ἔδραμε πρὸς αὐτοὺς διὰ νὰ κρύψῃ οὕτω τὴν ταραχὴν του. Ἡ δὲ Σοφία, τρέμουσα καὶ πρὸς τὴν γῆν νεύουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἔτρεχε πλησίον αὐτοῦ Ἀλλ' ὁ βαρόνος προλαβὼν ἔκραξεν·

— Αἴ! Αἴ! ποῦ τρέχετε τόσο σιωπηλοί; ἦτον προτιμότερον ἂν ἤρχεσθε μαζί μου νὰ θαυμάσετε τὰ ἄνθη μου.

Ὁ Ἀλέξανδρος ἐστάθη, χωρὶς ὅμως ν' ἀπαντήσῃ, εἰς τὴν φράσιν αὐτὴν, τὴν ὁποῖαν μάλιστα οὐδ' ἤκουσεν εὐκρινῶς, ὁ δὲ βαρόνος, ἰδὼν ταραχὴν τινὰ ἐπὶ τοῦ προσώπου του, ἠρμήνευσεν αὐτὴν κατὰ τὴν φαντασίαν του.

— Βέβαια, ἐπανελάβε· δὲν ἐννοεῖς τὴν μαγεσίαν τῶν ἐξωτικῶν τούτων ἀνθέων. Εἶναι σπάνια καὶ κί- νει ἄλλος δὲν ἔχει ἐδῶ τοιοῦτα.

— Α! βέβαια, εἶπεν ὁ Ἀλέξανδρος προσπαθῆσας ν' ἀποκριθῇ, ἀγνοῶν ὅμως καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος τί ἔλεγεν.

— Ὁ πρίγκηψ Φιλώδωρος, εἶπεν ὑπολαβὼν ὁ Ἐδουάρδος, εὐτυχῶς διὰ τὸν ἀπορεῦντα Ἀλέξανδρον, ὁ πρίγκηψ Φιλώδωρος εἰς τὸν ὁποῖον ἔδειξα χθὲς τὰ ἄνθη μας, μὲ εἶπεν ὅτι δὲν ὑπάρχουν τοιαῦτα οὐδὲ εἰς τῆς Γαλλικῆς πρεσβείας τὸν κήπον εἰς Θεσσαλίαν.

— Τωόντι! ἀνέκραξε μὲ ἦθος αὐτάρεσκον ὁ βαρόνος· θὰ τὸν ὁμιλήσω περὶ αὐτῶν ἀκόψε.

— Καὶ θὰ ἔλθῃ ἀπόψε; ἠρώτησεν ὁ Ἀλέξανδρος, κατορθώσας τέλος πάντων νὰ συνέλθῃ εἰς ἑαυτόν.

— Ὑποθέτω, ἀπεκρίθη ὁ βαρόνος. Ἡξεύρει ὅτι ἔχω ἀνάγκη νὰ τὸν ὁμιλήσω, καὶ ἐπειδὴ ἀνεχώρησε χωρὶς νὰ μὲ ἰδῇ, ἐνδέχεται νὰ ἐπιστρέψῃ.

Ὁ Ἀλέξανδρος δὲν ἀπεκρίθη ἄλλ' ἐπειδὴ ἠθάνετο ὅτι δὲν εἶχε τὴν γενναϊότητα τοῦ νὰ συμπαρευρεθῇ καὶ πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ μέρος μὲ τὸν ἀντεραστήν του, ἐνόμιζε φρονιμώτερον νὰ ἀναχωρήσῃ. Ἀπεχαιρέτισε λοιπὸν τὴν οἰκογένειαν μετὰ μικρὸν, καὶ ἐπανῆλθεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν του ὅπως ἐνθους, ὡς πεισθεὶς ὅτι ἀντηρᾶτο ἀπὸ τὴν Σοφίαν. Ἀλλ' ὁποῖα ἡ ἐκθασίς τῆς ἀμοιβαίας αὐτῆς ἀγάπης; Πῶς νὰ παραλύσῃ τὰ σχέδια τοῦ βαρόνου, καὶ πῶς νὰ τολμήτῃ νὰ ζητήσῃ τὴν θυγατέρα του; Πῶς νὰ ἀναβλέψῃ εἰς τοιαύτην συ-

γένειαν ἀφοῦ ἐστερεῖτο καὶ περιουσίας, καὶ θέσεως κοινωνικῆς; Ἡ πρὸς αὐτὸν εὐνοία τοῦ βαρόνου δὲν ἤρκει βεβαίως μόνον νὰ δικαιολογήσῃ τὴν πρότασίν του. Κυλινδούμενος ἄρα μετὰξὺ ἀγαλλιásiας καὶ ἀθυμίας, καὶ ἐλπίδων καὶ φόβων, ἐπλανᾶτο ἐντὸς λαβυρίνθου δισταγμάτων, εἰκασιῶν καὶ σχεδίων ἀνυποστάτων. Δὲν ἐδύνατο νὰ προῖδῃ τὴν θέλλαν ἥτις μετ' ὀλίγον ἔμελλε νὰ ἐκραγῇ κατὰ τῆς κεφαλῆς του.

Ὁ αὐτὸς λόγος δι' ὃν ἀνεχώρησεν ὁ Ἀλέξανδρος, παρεκίνησε καὶ τὴν Σοφίαν ν' ἀποσυρθῇ ἐνωρίς ἀπὸ τὴν αἴθουσαν· διότι, τοσοῦτω ζωηρὰ ἦτο ἡ συγκίνησις τὴν ὁποῖαν ἠθάνετο κατὰ τὴν μετὰ τοῦ Ἀλεξάνδρου συνομιλίαν τῆς, ὥστ' ἐθεώρησεν ἀδύνατον τὸ νὰ κατορθώσῃ νὰ ὑποβληθῇ τὸ ἐσπέρας ἐκεῖνο εἰς τὴν ἐχθραν τοῦ ν' ἀκούσῃ τὰς θωπευτικὰς καὶ φιλέρωτας ἐκφράσεις τοῦ Φιλοδώρου.

Ὁ βαρόνος καὶ ὁ υἱὸς του ἔμειναν μόνοι, καὶ μετ' ὀλίγον, ἐλθόντων καὶ τινῶν ξένων, ἤρχισαν νὰ παίζωσι χαρτί. Μεταξὺ δὲ τῶν χαρτοπαικτῶν ἦτο καὶ τις συνταγματάρχης, Τίτοφ καλούμενος, ἐλθὼν ἐσχάτως ἐκ Ρωσίας, ὅστις διηγείτο μὲ ἀπειρον οἷττρον τὰς περιπετείας, ἐνίοτε μάλιστα ὀλίγον σκανδαλώδεις, τοῦ στρατιωτικοῦ σταδίου του.

— Σὰς παρακαλῶ, συνταγματάρχα, ἠρώτησε μετὰξὺ λόγων ὁ Ἐδουάρδος· ἐγνωρίσατε εἰς τὸν ῥωσικὸν στρατὸν ἀξιωματικὸν τινὰ Ἕλληνα; τὸν πρίγκηπα Ἀνδραμιδὴν, φονευθέντα εἰς τὴν μάχην τοῦ Ὀκζακῶδ;
Ὁ πολύσαρκος συνταγματάρχης ἀνακαγχάσας ἐκτύπησε διὰ τῆς παλάμης του τὸν μηρόν του.

— Ἄν τὸν γνωρίζω!.. Διάβολε!.. ἀφοῦ τὸν ἰδόνευστα.

— Ἡ ἀπότομος αὐτὴ ἐξομολόγησις συνετάρραξε τοὺς περιστώτας. Καὶ ὁ μὲν Ἐδουάρδος ἀνασκιρτήσας ἀφῆκε τὰ χαρτῖα του, ὁ δὲ βαρόνος ἔμεινε κρατῶν ἀπηρωρημινὴν τὴν χεῖρα ἐνῶ ἠτοιμάζετο νὰ παίξῃ, καὶ ὡς παράφορος ἠτένιζε τὸν συνταγματάρχην.

— Ὡραῖος νέος! τῇ ἀληθείᾳ, ἐξηκολούθησεν ἀρελῶς καὶ διορθῶν τὰ χαρτῖα του ὁ Τίτοφ, χωρὶς νὰ παρατηρήσῃ ὁποῖαν ἐντύπωσιν ἐπροξένησαν οἱ λόγοι του, καὶ εὐγενῆς κύριος... καὶ γενναῖος ὡς ὁ μέγας Ἀλέξανδρος. Πλὴν δὲν παίζετε, βαρόνε; εἶπε διευθυνθεὶς πρὸς τὸν γέροντα Σταϊνσδορφ ὅστις ἐκράτει ὅλον ἐν κρεμάμενον τὸ χαρτίον του.

— Σὰς ἤκουα, συνταγματάρχα, ἀπεκρίθη ἐντόνως, ρίψας τέλος πάντων τὸ χαρτίον του Ὁλέγατε ὅτι ἐφρονεύσατε τὸν πρίγκηπα Ἀνδραμιδὴν.

— Βέβαια, ναί... πόσον ἐγέλασα... Πῶς παίζετε, Ἐδουάρδε;.. Διάβολε! θὰ χάσωμεν... ναί, πόσον ἐγέλασα! ἐπανελάβε μηχανικῶς παρατηρῶν τὰ χαρτῖα του. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ!...

Καὶ ρίψας τὰ τελευταῖα χαρτῖα του, ἤρχισε νὰ τερτίζῃ καὶ νὰ περιφέρῃ φαιδρὸς τὸ βλέμμα πρὸς τοὺς συμπαίκτας του.

— Καὶ πῶς ἀπεφασίσατε νὰ φονεύσατε ἓνα συστρώτην σας; ἠρώτησεν ἐξηγμένος ὁ Ἐδουάρδος.

— Τί νὰ εἰπῶ! ἀπεκρίθη ὁ καλὸς συνταγματάρχης, ἀνακαγχάσας καὶ πάλιν, δὲν ἠξεύρει πολλάκις

ὁ στρατιωτικὸς τί νὰ κάμῃ διὰ νὰ διανοηθῇ ἐν ὧρα ὁκνηρίας...

— Καί πῶς; δὲν ἐφρονεῖται εἰς τὸν πόλεμον;

— Ἐννοεῖται ἐπανέλαβεν ὁ Τιτόφ, γελάτας πλατύτατον ἐφρονεῖται κατὰ τὴν ὁρεξίν μου, καὶ ἐτάφη . . . ἀπὸ τὰς χειρᾶς μου!

— Τί σημαίνει αὐτό; ἀνέκραξεν ὁ βαρόνος ῥίψας τὰ χαρτιά του ἐπὶ τῆς τραπέζης. Ἐξηγηθῆτε καλῆτερα.

— Ἄ! εἶναι ἐλόκληρος μυθιστορία... μυθιστορία δίτομος μάλιστα, ὅπου κ' ἐγὼ διαδραματίζω ἐν τῶν πρώτων προσώπων... Πλὴν ποῦ νὰ εἶς τὴν διηγηθῶ τώρα;

— Τί πειράζει;

— Ἔστω, εἶπεν ὁ συνταγματάρχης· συγχωρήσατέ με μόνον νὰ μὴ φανερώσω ὀνόματα. Διότι, ἀν καὶ πρὸ πολλοῦ δὲν εἶδα τοὺς συνοποκριτάς μου, ἐνδέχεται νὰ ὑπάρχουν, καὶ δὲν ἐπιθυμῶ νὰ τοὺς λυπήσω.

Εἶπε καὶ ἀνεῖρρόφησε μυκτηροκρότως ταμθάκον.

— Πῶς; ἐνδέχεται νὰ ὑπάρχουν! . . . λοιπὸν ὁ πρίγκηψ Ἀνδραμίδης δὲν ἀπέθανεν;

— Ὅχι δὲ, διάβολε! Προσμένετε λοιπὸν ν' ἀκούσετε τὸ τέλος τῆς ἱστορίας· τρέχετε τόσον ὥστε μ' ἐκάμετε νὰ χάσω τὴν σειρὰν τῆς ὁμιλίας μου. Τί ἔλεγα λοιπόν;

— Πῶς τί εἰλέγατε, ἀφοῦ δὲν εἶχατε ἀρχίσει ἀκόμη; ἀνέκραξεν ἀνυπομόνως ὁ Εἰδουάρδος.

— Ὁ πρίγκηψ λοιπὸν τὸν ὁποῖον ὠνόμαζαν Ἀνδραμίδην . . .

— Τὸν ὠνόμαζαν! ἠρώτησεν ὑπολαβὼν ὁ βαρόνος· δὲν ἦτον λοιπὸν αὐτὸ τὸ πραγματικὸν ὄνομά του;

Ὁ παχὺς συνταγματάρχης ἤρχισε καὶ πάλιν νὰ τερετίξῃ, ἀτενίζων τὸν Στάινσδορφ μὲ βλέμμα πανοῦργον.

— Δὲν εἶπα τοῦτο, ἀπεκρίθη· ἀλλ' ἂν μὲ διακόπτετε δὲν θὰ τελειώσω ποτέ. Ὁ πρίγκηψ λοιπὸν τὸν ὁποῖον ὠνόμαζαν Ἀνδραμίδην, ἦτον, ὡς εἶπε προεῖπα, εὐγενέστατος καὶ ἀνδρειότατος ἀξιωματικὸς ὀλίγον τι νεώτερός μου. Θὰ ἦτον εἰκοσιπέντε χρόνων εἰς τὴν μάχην τοῦ Ὀκζακῶδ. Διαταχθεὶς νὰ κυριεύσῃ ὀχυρὰν τινα θέσιν, ἐξεπλήρωσε θαυμασίως τὴν διαταγὴν· ἀλλ' ἐξετέθη τόσον ὥστε κατεπληγώθη, καὶ ἐθεωρήθη νεκρός. Τὸ κατ' ἐμέ, εἶχα πενηθορήσει καὶ πῖσι εἰς τὴν ὑγείαν του, (τὴν ὑγείαν του, δηλαδή, εἰς τὸν ἄλλον κόσμον,) ὅταν ἔμαθα ὅτι ὁ καλὸς μου συστρατιώτης ἦτον ζωντανός, ζωντανότατος, καὶ ὅτι ἐνησχολεῖτο εἰς τὸ νὰ ἐξηγῇ τὰ πάθη τῆς καρδίας του εἰς ὡραίαν τινὰ κόρην, εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ὁποίας εἶχε καταφύγει διὰ νὰ ἰατρευθῇ. Ἡ νέα αὕτη, ἐνῶ κατεγίνετο νὰ κλείσῃ τὰς πληγὰς τοῦ σώματός του, ἤνοιξεν ἄλλα; εἰς τὴν καρδίαν του, καὶ θεραπεύτασα τὴν μίαν ἀσθένειαν ἐπροξένησεν ἄλλην δεινότεραν . . .

— Οἰστρηλατεῖσθε, βλέπω, ἀπὸ πνεῦμα ποιητικόν, συνταγματάρχα, εἶπεν ὁ γέρον βαρόνος μετὰ τινος πικρίας.

— Ἀφετέ με λοιπὸν νὰ πλέξω μικρὸν στέφανον εἰς τὸν πρόσκαιρον ἐκεῖνον ἔρωτα, ἐπανέλαβεν ὁ Τι-

τόφ, βαλὼν τὴν δεξιὰν ἐπὶ τῆς καρδίας του, καὶ ἀνυφώτας ἐν κατανύξει τοὺς ὀφθαλμούς. Ὁ Ἀνδραμίδης ἦτον τρελὸς ἀπὸ ἔρωτα, καὶ τόσῳ τρελός, ὥστε ἐστεφανώθη τὴν νέαν. Ἀλλ' ἐπειδὴ εἶχε χάσει τὰ μυελά του, ἐλησμόνησε νὰ εἰπῇ εἰς τὸν ἱερέα τὸ ἀληθινὸν ὄνομά του . . . πράγμα βεβαίως φυσικόν, ὅταν εἶναι τις τρελός! . . . Εἶδαμεν ἄλλα καὶ ἄλλα! . . .

— Δὲν ὠνομάζετο λοιπὸν πρίγκηψ Ἀνδραμίδης; Ὁ συνταγματάρχης τερετίσας καὶ πάλιν, ἐξηκούθη.

— Ὁ γάμος ὑπῆρξεν εὐτυχέστατος· ἀλλὰ ὅλα ἔχουν ἀρχὴν καὶ τέλος εἰς τοῦτον τὸν κόσμον! Καὶ ὑπῆρξε ποτὲ εὐτυχία ἀδιάκοπος, καὶ ἀμικτος κακῶν, καθὼς εἶπε τις τῶν προγόνων τοῦ πρίγκηπος Ἀνδραμίδου; Τὴν εὐτυχίαν ταύτην διεδέχθη καταστροφή φρικώδης, διότι ὁ Ἀνδραμίδης ἔμεινε μεταξὺ τῶν νεκρῶν εἰς τὴν μάχην τοῦ Ὀκζακῶδ καὶ ἔμεινε τόσον καλὰ ὥστε δὲν ἐφάνη πλέον ἔκτοτε.

— Καί πῶς! ἀνέκραξεν ὁ βαρόνος· δὲν μᾶς εἶπατε ὅτι τὸν ἐφρονεῖσατε;

— Βέβαια, βαρόνε μου, ἀπεκρίθη χλευαστικῶς. Ἐγὼ, ἐγὼ ὁ ἴδιος τὸν ἐφρονεῖσα. Δὲν ἐννοεῖτε; ἐσύνθεσα μαζὴ μ' αὐτὸν τὴν πένθιμον εἰδοποίησιν τοῦ θανάτου του, ἀφοῦ ἐῤῥορήσαμεν τρεῖς φιάλας καμπανίτου τὰς ὁποίας εὗρήκαμεν ἐντὸς ἀμάξης ἰχθυρικής.

— Ἦτον λοιπὸν ζωντανός; ἠρώτησαν ὅλοι οἱ περιεστῶτες.

Ὁ καλὸς συνταγματάρχης, ἀρχίσας καὶ πάλιν νὰ τερετίξῃ, ἐξηκλώθη ὑπτίος σχεδὸν ἐπὶ τοῦ θρανίου του.

— Τί ἔγινε λοιπὸν ὁ πρίγκηψ Ἀνδραμίδης; ἠρώτησαν ἀνυπομόνως ὁ γέρον βαρόνος.

— Ἐγίνεν ἀφαντος διὰ παντός, ἀπεκρίθη γελῶν ὁ Τιτόφ, διότι πραγματικῶς δὲν ὑπῆρξε ποτέ. Ὅταν κατέφυγεν εἰς τὴν Ῥωσίαν, φοβούμενος μὴ ζητηθῇ ἀπὸ τὴν Ὀθωμανικὴν κυβέρνησιν, ἐθεώρησεν ἀναπόφευκτον ν' ἀλλάξῃ τὸ ὄνομά του. Ἐγίνε λοιπὸν πρίγκηψ Ἀνδραμίδης, καὶ ἐπειδὴ μετὰ τὴν ἐν Βαλεγγαδῶ εἰρήνην τοῦ 1739. ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰ ἐπανέλθῃ ἀκωλύτως εἰς Τουρλίαν, ἐπανέλαβε καὶ τὸ πραγματικὸν ὄνομά του. Ἠγάπα ὁμῶς παραπολὺ τὴν ὡραίαν συμπατριωτιδὰ μου, καὶ ἦτον ἑτοιμος νὰ τὴν στεφανώθῃ καὶ μὲ τὸ ὄνομα τοῦτο. Ἐνόησεν ὁμῶς εὐθύς ὅτι θὰ ἦτον τρέλα· πρῶτον μὲν διότι δὲν θὰ τὸν ἐσυγχώρει ποτὲ αὕτη τὴν πρώτην δολιότητά του, δεύτερον δὲ διότι δὲν εἶχεν ἄλλο ἀπὸ τὰς ἐπωμίδας καὶ τὸ σπαθίον του, ἐνῶ καὶ αὐτῆς ἡ μόνη προῖκα ἦτον ἡ ἀρετὴ καὶ τὰ κάλλη της, καὶ τέλος πάντων διότι, ἀφοῦ ἄπαξ ἀπέβησεν ὁ πρίγκηψ Ἀνδραμίδης, αὕτη θὰ ἔμενε χήρα, θὰ παρηγορεῖτο ἐπὶ τέλους, καὶ δὲν θὰ ἔχανε τίποτε. Ἀφοῦ ἠλλαξεν εἰς τὴν μάχην ἐκείνην τὸ ὄνομά του, ἦτον τὸ ἴδιον ὡς νὰ ἐφρονεῖτο. Ἐγραψα λοιπὸν τὴν ἐπιστολήν.

— Αὐτὰ εἶναι σοφίσματα! εἶπεν ὁ βαρόνος σκυθρωπός, καὶ ἐσηκώθη. Ἀλλὰ τὸ κακὸν ἔγινε, καὶ εἶναι ἀδιόρθωτον.

Μετὰ ταῦτα συνδιελέχθησαν περὶ ἄλλων πραγμάτων.

των, καὶ ἐπειδὴ ὁ πρίγκιψ Φιλόδωρος δὲν ἦλθεν, ἡ συναναστροφή διελύθη ἑνωρίς.

Ὁ δὲ βαρόνος, μείνας μόνος μὲ τὸν υἱὸν του, περιερέετο κατηφῆς καὶ συνωφρυωμένος.

Ὅποια δυστυχία! ἀνέκραξε τέλος πάντων λυποῦμαι κατάκαρδα διὰ τὸν καλὸν μας Ἀλέξανδρον, καὶ διὰ τὴν ταλαίπωρον μητέρα του, τὴν ὁποίαν ἠπάτησαν τόσῳ ἀπανθρώπως . . . ὁποία κηλὶς διὰ τὴν οἰκογένειάν της! Εἶναι ἄνθρωποι χαμένοι! Πῶς νὰ τὸν ἐξαναῖδῶ πλέον! Μετὰ τοιοῦτον σκάνδαλον, πῶς νὰ δεχθῶ εἰς τὴν οἰκίαν μου τὸν Ἀλέξανδρον; ὅλος ὁ κόσμος θὰ μὲ περιφρονῇ, διότι ὅσοι ἤκουσαν τὴν ἱστορίαν αὐτὴν θὰ τὴν δημοσιεύσουν βεβαίως . . . Νόθος! υἱὸς ἐνὸς τυχοδιώκτου! . . . ἐνὸς πλαστογράφου! . . . Ἀδύνατον! . . . Ἐδουάρδε, γράψε τον νὰ μὴ πατήσῃ πλέον εἰς τὴν οἰκίαν μου. Μὴ τὸν λέγῃς τὴν αἰτίαν διὰ νὰ μὴ τὸν ἐξευτελίῃς· ἀλλὰ πρότεξε μὴ συναναστραφῇς πλέον μὲ αὐτόν.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ ἀκόλουθον φυλλάδιον).

ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ ΠΙΤΤ Ο ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΣ.

(Κατὰ Μακωλάιυρ).

(Τέλος. Ἐκ φυλλάδιον M.B.)

Ὁ Πίττ ἤλπιε νὰ ἀναπληρώσῃ τὰ χάσματα ὅσα κατέλειπεν ἐν τῇ κυβερνήτει ἡ παραίτησις τοσούτων ὁπαδῶν τοῦ Ῥοκίγγαμ, διὰ τῆς συνδρομῆς τῶν περὶ τὸν Βεδφόρδιον. Ἀλλ' οὗτοι ἀπήντησαν, ὅτι ἡ πρόβαι νὰ διορισθῶσιν ὅλοι εἰς ὑπηρεσίας ἢ οὐδεὶς. Καὶ ἡ πείρα ἀπέδειξεν, ὅτι ἡ ἀξίωσις αὐτῶν δὲν ἦτο παράλογος, διότι ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν ἡ ἀγκάθη τοῦ ὑπουργείου νὰ ὑποκύβῃ εἰς ὅλας αὐτῶν τὰς ἀπαιτήσεις.

Ἡ μᾶλλον λόγου ἀξία κυβερνητικὴ πράξις τοῦ ὑπουργείου τούτου ὑπῆρξεν ἡ περίφημος αὐτοῦ ἐπέμβασις εἰς τὴν ἐμπορίαν τῶν σιτηρῶν. Ἐπειδὴ ἡ συγκομιδὴ τῶν καρπῶν ἀπέβη εὐτελής, καὶ ἡ τιμὴ τῶν τροφίμων ὑψώθη, ὁ Πίττ ἐθεώρητεν ἀναγκαῖον ν' ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην τοῦ νὰ παρεμποδίσῃ τὴν ἐξαγωγὴν τοῦ σίτου. Συνελθόντος δὲ τοῦ Παρλαμέντου, ἡ μὲν ἀντιπολίτευσις προσέβαλε τὸ μέτρον τοῦτο ὡς ἀντισυνταγματικόν, οἱ δὲ ὑπουργοὶ παρέστησαν αὐτὸ ὡς ἀπαραίτητον. Τελευταῖον αἱ βουλαὶ ἐπεκύρωσαν τὴν πρᾶξιν. Κατὰ πρῶτον δὲ, περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, ἐλάλησεν ὁ Πίττ ἐν τῇ τῶν Λόρδων βουλῇ καὶ ὠμίλησε μὲ τὴν προσήκουσαν εἰς τοὺς ἀκροατὰς εἰς τοὺς ὁποίους ἦδη ἀπευθύνετο, ἀταραξίαν, μετριότητα καὶ ἀξιοπρέπειαν. Ἄλλος δὲ λόγος τὸν ὁποῖον περὶ τοῦ αὐτοῦ ζητήματος ἀκολούθως ἐξεφώνησεν, ὀλιγώτερον ἐπέτυχε, διότι κατεφρόνησε τὰς ἀριστο-

κρατικὰς φατρίας μὲ ὑπεροψίαν, εἰς ἣν οἱ Λόρδοι δὲν ἦσαν συνειθισμένοι, καὶ μὲ σχήματα καὶ τρόπους, ἀρμόζοντας πολὺ μᾶλλον εἰς πολυάριθμον καὶ ταραχώδη συνέλευσιν ἢ εἰς τὸ συνέδριον, τοῦ ὁποῖου ἦδη ἦτο μέλος. Ἐκ τούτου προέκυψε σύντομός τις ἔρις λόγων, καὶ σαφῶς ἐρρέθη αὐτῷ, ὅτι δὲν θέλει τῷ ἐπιτραπῇ νὰ ἐξευτελίῃ τοὺς ἀρχαίους τῆς Ἀγγλίας εὐπατρίδας.

Ἐπὶ μᾶλλον δὲ καὶ μᾶλλον πρόδηλον καθίστατο, ὅτι ὁ ἀνὴρ παραπεπληγμένην εἶχε τὴν διάνοιαν. Ἐπιστήσας τὴν προσοχὴν εἰς τὰς κατακτήσεις τῆς Ἰνδικῆς ἐταιρείας, ἀπεφάσισε νὰ καθυποβάλῃ εἰς τὰς βουλάς τὴν ὅλην ταύτην μεγάλην ὑπόθεσιν· ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε νὰ συνεννοηθῇ περὶ τούτου μετ' οὐδενὸς τῶν συναδέλφων. Μάτην ὁ Κονουάις, ὅστις ἦτο ἐπιτετραμμένος τὴν ἐν τῇ βουλῇ τῶν κοινοτήτων διεξαγωγὴν τῶν πραγμάτων, μάτην ὁ Κάρολος Τσουντένδιος, ὅστις ἦτο ὑπεύθυνος διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν οἰκονομικῶν, παρεκάλεισαν νὰ δοθῇ αὐτοῖς ἡ ἐλαχίστη ῥύξις περὶ τοῦ τί εἶχε κατὰ νοῦν νὰ πράξῃ· αἱ ἀπαντήσεις τοῦ Πίττ ὑπῆρξαν δύστροποι καὶ αἰνιγματώδεις· διότι ἔλεγεν, ὅτι ὥρειλε νὰ ἀποφύγῃ πᾶσαν μετ' αὐτῶν συζήτησιν· ὅτι δὲν εἶχε χρεῖαν τῆς συνδρομῆς των, ὅτι προσδιώρισε τὸν ἄνθρωπον, ὅστις ἔμελλε νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἐπιφύρησιν τῶν μέτρων αὐτοῦ ἐν τῇ κάτω βουλῇ. Ἦτο δὲ ὁ ἄνθρωπος οὗτος βουλευτὴς τις, μηδεμίαν μὲν ἔχων σχέσιν μετὰ τῆς κυβερνήσεως, ὑπὸ δὲ τῆς βουλῆς μὴ εἰσακουόμενος, καὶ μηδὲ ἀξίως ὧν νὰ εἰσακούεται, θορυβώδης δὲ καὶ πλουτογηθὴς καὶ ἀπαίδευτος δημαγωγός, ὀνόματι Βεκφόρδης, τοῦ ὁποῖου ἡ περὶ τὴν Ἀγγλικὴν καὶ τὴν Λατινικὴν ἀμάθεια ἀφθονοῦν παρείχεν εἰς τὰς ἐρρημερίδας σκωμμάτων τροφήν. Ἡ παράδοξος αὕτη διαγωγὴ ἔφερε, φυσικῶς τῷ λόγῳ, ὅλον τὸν πολιτικὸν κόσμον εἰς πολλὴν κίνησιν. Τὸ ἄστυ τοῦ Λονδίνου κατεταράχθη. Ἡ Ἰνδικὴ Ἑταιρεία ἀπῆντησε τὴν πιστὴν ἐκτέλεσιν τῶν προνομίων αὐτῆς. Ὁ Βούρκε κατεκερύνωσεν τοὺς ὑπουργούς. Οἱ ὑπουργοὶ ἐκύτταζον ἀλλήλους καὶ δὲν ἤξευρον τί ἔπρεπε νὰ εἰπωσιν. Ἐν τῷ μέσῳ δὲ τοῦ ταραχῶς αὐτοῦ, ὁ Πίττ εἶπεν, ὅτι πάσχει ὑπὸ ἀρθροίτιδος, καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὰ θερμὰ λουτρά τῆς Βαθης. Μετὰ τινὰ χρόνον ἀνηγγέλλθη, ὅτι εἶναι καλῆτερα, ὅτι ἐπανερχεται μετ' ὀλίγον, ὅτι θέλει ἐν τάχει δάξει τὰ πάντα εἰς τάξιν, ὠρίσθη δὲ καὶ ἡ ἡμέρα τῆς εἰς Λονδῖνον ἐπανίδου αὐτοῦ. Ἀλλ' ὅταν ἐρθασεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τοῦ Μαρλοβορουγίου, δὲν ἐπροχώρησε περαιτέρω, ἐκλείσθη εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ ἐμεινεν αὐτόθι ἐβδομάδας τινάς. Πάντες δὲ οἱ διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης διερχόμενοι ἀπεθαύμαζον τὸ πλῆθος τῆς θεωραπείας αὐτοῦ. Ὑπηρέται καὶ ἵπποκόμοι φέροντες τὴν στολὴν του, ἐπλήρουν ἅπαν τὸ ξενοδοχεῖον, καὶ περὶ ὅν ἐν τῶν μεγίστων τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἐτωρεύοντο εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς μικρᾶς ἐκείνης πόλεως. Ἡ δὲ ἀλήθεια ἦτο, ὅτι ὁ ἀσθενὴς ἀπεφάσισεν, ὥστε, καθ' ὅλην τὴν αὐτόθι διατριβὴν του, ἅπαντες οἱ ὑπηρέται καὶ ἵπποκόμοι τοῦ ξενοδοχείου νὰ φέρωσι τὴν στολὴν αὐτοῦ.

Οἱ ἄλλοι ὑπουργοὶ ἦσαν εἰς ἀπελπισίαν. Ὁ δούξ